

གཞི་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དུས་དང་བསྐྱེད་ནས། ཁོང་ཚོས་རིམ་བཞིན་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་འབྲེལ་ཐག་བརྒྱུད་དེ། མི་སྐྱེར་གྱི་གསང་བ་རྒྱ་བ་དང་། ཡོ་ཆས་གྱི་མ་ལག་ཁོངས་སུ་ནད་འབྱུང་འགོ་རུ་འཇུག་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སྐྱེད་དུ་གོམ་པ་གསལ་བ་སྐྱོས་ཡོད།

ཉེ་ཆར། འཇོག་གི་འཇུག་ཆོལ་བ་དེ་ཚོས། ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་འབྲེལ་ཐག་དང་ཟུར་སྐྱོན་གྱི་ལམ་ཁ་གཉིས་ཀ་བེད་སྤྱད་དེ། དཔུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཇུགས་དང་། འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་སོ་སོ་དང་གསང་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ལས་ཀ་འགོ་བཙུགས་ཡོད། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཇུགས་ལ་ཐེབས་པའི་འཇོག་གི་འཇུག་ཆོལ་ཁག་ཅིག་གི་དཔེ་མཚན་བཟང་ས་ན།

- དང་པོ། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཇུགས་གྱིས་བཀོལ་བཞིན་པའི་ཡིག་ཐམ་ཐོ་གཞུང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་མི་རྒྱུས་ལ་བྱ་འབྲེལ་བསྐྱེད་པའི་ཉེན་ཚབས་ཅན་གྱི་Microsoft PowerPoint ཡིག་ཆ་ཞིག་གཏོང་བའི་ལས་འགུལ་ག་གོ་མོ་ཞིག་གི་མཉེན་འབྲུའི་འཇུག་ཆོལ་ཐེབས་ཡོད་ལ། ཉམས་ཞིབ་བཞུགས་དེ་ལ་བཅའ་བྱོལ་གྱི་ཅི་ཅི་(ExileRAT)ཞེས་མིང་བཏགས་ཡོད། རྩེ་ལོ་༢༠༡༧་ལོའི་མཉེན་འབྲུའི་Microsoft Office ཡིག་གཞུང་གི་slide1.xml.rels” ཡིག་ཆའི་ཁོངས་སུ་ལྷག་པའི་ CVE-2017-0199 ཟེར་བའི་ཨང་ཚབ་གྱི་སྐྱོན་ཆ་དེ་བེད་སྤྱད་དེ་འཇུག་ཆོལ་བྱས་ཡོད།
- གཉིས་པ། Whatsappཞེར་མོལ་བཀོལ་ཆས་ནད་དུ་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་འབྲེལ་ཐག་ཅིག་ཁྲབ་སྤྲོད་བྱེད་ཡོད། མཉེན་འབྲུའི་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་ལས་ཀ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཆེན་མེ་སྤྲོད་ལམ་ཁག་ཅིག་དམིགས་འབེན་དུ་བསྐྱེད་ཡོད། གནད་དོན་འདིའི་ཐོག་དུ་མཉེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ཞིབ་ཅིག་བྱེད་སྲིད་ལ། བོད་ཀྱི་སྐྱོག་ཁྲུང་རྩེ་དག་གྱི་སྐྱོག་ཆོལ་ཁག་གིས། མི་རིང་བའི་གཟུང་འཁོར་ཁ་ལས་ནད་དེའི་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་རྒྱུ་ལ་ཕྱིར་བསྐྱེད་བྱེད་དེས། འབྲེལ་ཐག་དང་ཟུར་སྐྱོན་བརྒྱུད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོག་ཁྲུང་ལ་འཇུག་ཆོལ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་བཞིན། གལ་ཏེ། བྱེད་ཀྱིས་རང་གི་དོ་མི་ཤེས་པའི་འཇོག་གི་ལམ་ཁྲུང་རང་གི་ཁ་པར་ནད་བཏང་བའི་འབྲེལ་ཐག་གི་སྐྱེད་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཟུར་སྐྱོན་རིགས་ལའང་ལེན་བྱས་ཆེ། བྱེད་ཀྱི་ཁ་པར་ལའང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་འཇུག་ཆོལ་ཐེབས་དེས།

༡.༡ བོད་ཀྱི་སྐྱོག་ཁྲུང་རྩེ་དག་གྱི་སྐྱོག་ཆོལ་ཁག་གིས་བཏོན་པའི་ཐབས་ལམ་ཁག

འཇོག་གི་ཉེས་ཅན་བཞུགས་མཉེན་འབྲུའི་གསང་བཞུགས་ལྟེ་དང་། བཞུགས་ཆོལ་བའི་མཉེན་འབྲུའི་བརྒྱུད་དེ་ཚོགས་སྡེ་གང་རུང་ཞིག་གི་ནད་དུ་སིམ་འཇུག་བྱེད་ཐབས་གྱི་ལས་ཀའི་ཐོག་དུ། དུས་ཚོད་དང་རྒྱ་དངོས་མང་པོའི་འགོ་བཙུན་བཏང་ཡོད། འོན་ཀྱང་། བྱེད་ཀྱིས་གཞུགས་དུ་བཀོད་པའི་འཇོག་གི་བྱེད་ལས་ལག་ལོས་འདི་དག་ལག་ལེན་བསྐྱར་ཆེ། འཇོག་གི་ཉེན་ཆོལ་རིགས་བཀག་འགོག་དང་རྒྱུད་དུ་གཏོང་བྱེད།

འགོ་བརྗོད།	ལས་སྐྱོན་བརྒྱུད་སྤྱོད།
ཟུར་སྐྱོན་དང་རྒྱུད་རིང་པོ་སྤྲོད།	https://www.youtube.com/watch?v=v4E1SRDmtZE https://www.youtube.com/watch?v=Op3rV7ReNIk
ལྷགས་ཀྱུ་ནད་མ་ཚུད་པ་བྱོས།	https://www.youtube.com/watch?v=gNRzivSBonQ&t=16s
གསང་སྐྱོན་བྱེད་པར་མ་སྐྱེག	https://www.youtube.com/watch?v=2PALi87h6yM&t=168s
རིམ་བཞིན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ལུས་ཡོད་བཞུགས།	https://www.youtube.com/watch?v=4jak_bWV5BU
གསང་ཆོལ་བརྒྱུད་པོ།	https://www.youtube.com/watch?v=qAend7JaNFU

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ལོར། གཏུན་འབེབས་གནང་བའི་དྲ་བའི་བདེ་འཇགས་བཅའ་
 ཁྲིམས་ཀྱི་ཁོངས་སྟུགས་ སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲ་ཚུའི་བདེ་འཇགས་ལྟ་སྟུགས་
 དང་ཞིབ་བཤེར་ཟེར་བའི་རྩ་དོན་ཞིག་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ལོའི་ཟླ་༡༡ལོའི་ཚེས་༡
 ཉེན་གསར་དུ་ཁ་སློབ་བྱས་ཡོད། སྤེལ་ཡིག་གསར་བ་འདིས་རྒྱ་ནག་དབང་
 འཛིན་སྲིད་གཞུང་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ཁག་གཉིས་ཀྱི་འདུག་སྡོད་པའི་ཚེད་དུ་
 བཅོས་པའི་ རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་ལས་རིམ་སྐབས་
 སྟུགས་ལྡན་ཆས་ཁོངས་ཀྱི་ཟགས་ཁུངས་སློབ་ཚད་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
 པའི་ཚོགས་རྒྱུ་དང་བཞེན་གྱི་རྣམས་པའི་ཐོག་ནས། རྒྱ་ནག་ནང་གི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་
 བཅོ་ཚོང་ཁག་གི་འཕུལ་ཅལ་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་གསལ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་
 པའི་ཐོབ་ཐང་སྤྱད་ཡོད། དེ་མ་ཟད། སྤེལ་ཡིག་གསར་བ་འདིས་སྤྱི་བདེ་ལས་
 ཁུངས་ལ་གཞུགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་མང་དག་ཅིག་ཚོམ་ཚོགས་པའི་དབང་ཆ་སྤྱད་
 ཡོད་པ་དེ་དག་ལོ།

- རྒྱ་ནག་ནང་ཚོང་ལས་གཉེར་བཞེན་པའི་བཅོ་ཚོང་ཁང་གི་དྲ་བའི་བདེ་
 འཇགས་ཀྱི་སྲོལ་འགོག་གི་བྱེད་ལས་རིགས་ལ་ཡུལ་དངོས་དང་དང་
 རྒྱང་རིང་ནས་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པ་དང་།
- རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ཁོངས་སྟུགས་བཀག་སྡོམ་བྱས་པའི་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ནང་
 དོན་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པ།
- ཡུལ་དངོས་སྟུགས་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པའི་སྐབས་སྟུགས་ བདེ་འཇགས་དང་ཡེན་
 ཀྱི་འཆར་གཞི་བཅོམ་ཐོང་འགོད་པ།
- ཡུལ་དངོས་སྟུགས་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པའི་སྐབས་སྟུགས་ ཞིབ་བཤེར་བྱས་པའི་
 མ་ལག་ཁོངས་སྟུགས་ཉེད་པའི་ཉེད་སྤྱོད་པའི་གནས་ཚུལ་གང་རུང་རོ་
 བུལ་རྒྱག་པ།
- སིམ་འཇུག་ཚོང་ལྟ་ལག་བསྐྱར་བྱས་ཏེ། མ་ལག་ཁོངས་ཀྱི་ཟག་ཁུང་
 ངས་སློབ་ཚད་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པ།
- བཅོ་ཚོང་ཁག་གང་རུང་ལ་བརྒྱལ་མ་སྤྱད་པའི་ཐོག་ནས། ཡུལ་དངོས་
 སྟུགས་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པ།
- བསྐྱར་བྱས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་རིགས་ སྲིད་གཞུང་གི་སྤྱི་ཁག་གཞུག་
 བ་གང་རུང་ལ་བཞོ་འགྲེམས་བྱེད་པ།
- ཡུལ་དངོས་སྟུགས་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པའི་སྐབས་སྟུགས་ རྒྱ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་
 འགྲོ་ཡུགས་ལག་བསྐྱར་བྱེད་ཚེད། མི་དམངས་དྲག་ཆས་ཉེན་རྲོག་
 དམག་མི་གཉིས་ཡོད་ཚོགས་པའི་ཐོབ་ཐང་སོགས་སོ།།

༣.༣ ལྷོ་ཕྱི་

ལྷོ་ཕྱི་འཇུག་སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱོད་ལོ་ཆས་བཅོམ་མཁུ་ཆེ་ཤོས་ཨང་དང་
 སོ་དང་། རིག་ཏུས་ཁ་བར་བཅོམ་མཁུ་ཆེ་ཤོས་ཨང་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 རྒྱ་གཞི་བཅོ་ཚོང་ཁང་ཞིག་ཡིན་རུང་། རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ནང་དུ་བཅོ་ཚོང་
 ཁང་འདི་ཁྲིམས་འགལ་ཞིག་ཏུ་བཅེ་བཞེན་ཡོད། བཅོ་ཚོང་ཁང་འདི་འདས་
 པའི་ཟླ་བ་ཁ་ལས་ནང་དུ་ཚོད་རྒྱུག་གི་ལྷོ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ལོར། ལྷོ་ཕྱི་བཅོ་ཚོང་ཁང་ལ། ལོ་རོ་ལྷ་རྒྱག་གི་རིང་དུ། ལྷོ་ཕྱི་
 ཡིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཨ་རྩེ་ཨ་རྩེ་ལྷོ་ལྷོ་རྒྱུང་ནང་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་
 ཨ་རྩེ་རི་ཁོང་མཁུ་འབྲེལ་སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་ནས་གཞི་གངས་གང་མང་

ཞིག་རྒྱང་ཏེ་ལ་བཏང་ཡོད་པའི་སློབ་འཇུགས་ཐོག་ཡོད། ཨ་རྩེ་རི་ཁོང་མཁུ་
 འབྲེལ་དང་དེའི་རྩེས་འཁོར་གྱི་མ་ལག་ཚང་མ་རྒྱ་ནག་གིས་བསྐྱར་ཡོད། འོན་
 །ཀྱང་ལྷོ་ཕྱི་བཅོ་ཚོང་ཁང་གི་བྱེད་ལས་དེ་དག་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བཞོད་འདོམས་
 འོག་བསྐྱབས་ཡོད་པའི་བདེན་དབང་གང་ཡང་མེད།

ཨ་རི་གཞུང་གིས་ཨ་རྩེ་དང་སེ་ལེ་ལ་གཉིས་ལ་ཚོང་དོན་གྱི་ཉེས་ཆད་
 བཅད་ཡོད་པ་དེའང་ལྷོ་ཕྱི་བཅོ་ཚོང་ཁང་གིས་གཏོར་ཡོད་པའི་སློབ་འཇུགས་
 ཐོག་ཡོད། ཨ་རིའི་གཞུང་དོས་ནས། མིན་མཚུགས་ཀྱི་གཞི་མེད་ལྟ་
 བཀལ་བའི་ཨ་རྩེ་གྱི་ཉེས་ཆད་མེད་པར་བཅོ་བྱེད། ཨ་རིའི་དཔུལ་ཁང་ལ་
 རྒྱུ་བཤེད་ཡོད་པས། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ཚོགས་ཏུ་བཀལ་བའི་ཉེས་ཆད་ཀྱི་ཁྲིམས་
 ལ་འགལ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རོ་ཁང་གསར་ཁང་གིས་བཅོད་
 བྱ་ཚོང་དོན་གྱི་ཉེས་ཆད་དེ་མེད་པར་བཅོ་བྱེད། མོས་བཅོ་ཚོང་ཁང་དེ་གཉིས་
 ལྷོ་ཕྱི་ཆེ་ལས་མིན་པ་བཅོད་ཡོད་ཀྱང་། བཅོ་ཚོང་དེ་དག་གི་འགན་འཛིན་
 ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་རྣམས་ལྷོ་ཕྱི་བཅོ་ཚོང་ཁང་གིས་འདེམས་ཀྱི་ཡོད།

ལྷོ་ཕྱི་ལ་ཉེས་འཇུགས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་གཞུགས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་མི་ཚོང་
 དོན་གྱི་གསར་བ་བརྒྱ་ཐབས་བྱས་པ་དང་། ཁྲིམས་འཛིན་དྲང་བཞག་ལ་
 འགོག་རྒྱུ་བཅོས་པའི་ནག་ཉེས་དེ་ཡིན། འདས་ལོར། ཨོ་སི་ཁྲོ་མི་ཡིའི་
 གཞུང་གིས་ཐོས་པ་འཕར་མ་ཞིག་སྤོང་ཏེ། ཡོ་ཆས་མཁུ་འཛིན་བྱེད་མཁུ་
 ཚང་མ་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད། རྒྱ་ཕྱི་རྒྱལ་སྲིད་གཞུང་ཞིག་གི་བཅའ་
 ཁྲིམས་ཀྱི་སྤོངས་ཀྱི་ལས་ཀའི་ཁ་སྤོངས་ལིག་ཆགས་སྲིད། ལྷོ་ཕྱི་བཅོ་
 ཚོང་ཁང་གི་མིང་དངོས་སྟུགས་བཏོན་མེད་ཀྱང་། ཨོ་སི་ཁྲོ་མི་ཡིའི་འཕམ་བུས་
 རང་བཞེན་ལྷན་པའི་སྲིད་ཏུས་ཉམས་ཞིབ་ལྷོ་གནས་ཁང་གི་སྤྱི་ལོ་ལེ་ལྷོ་
 ལགས་ཀྱིས། ལྷོ་ཕྱི་བཅོ་ཚོང་ཁང་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་
 དེས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་ཉེན་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བཅོད་ཡོད།
 མོས་རྒྱ་ནག་གི་བཅོ་ཚོང་ཁང་ཁག་གིས་སྲིད་གཞུང་ལ་གསར་སྐྱུལ་དང་
 འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་བསྐྱར་བྱེད་ཐོགས་མི་བྱེད་ལུ་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 རྒྱ་གཞི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་བཞོད་པའི་དོན་ཚོན་ཞིག་ལྷང་འཛིན་བྱས་ཡོད།
 མོས་ཐངས་འདིའི་ཚོད་སྤོང་གི་ཁྲིད་དུ་མེད་པ་ཞི་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་བདེན་
 དབང་མེད་ཅེས་བཅོད་ཡོད།

འདས་པའི་ཟླ་བ་ཁ་ལས་ནང་དུ། རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལྷོ་ཕྱི་བཅོ་
 ཡོ་ཆས་ཀྱི་བཞོད་སྤྱོད་བཀག་སྡོམ་བྱས་ཡོད། དེར་བརྟེན། སྤྱིར་ལྷོ་ཕྱི་བཅོ་
 ཚོང་ཁང་གི་རིག་ཏུས་ཁ་བར་འཇུག་སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤོངས་གང་སར་ཡོད་ཀྱང་།
 ཨ་རིའི་ནང་དུ་ལྷོ་ཕྱི་མཁུ་མཁུ་རྒྱ་མེད།

༣.༣ ཏེ་ཏང་ཁང་མེ་ཨང་ཀའི་ལག་ཅལ་མ་རྒྱང་ཚོད་ཡོད་སྤྱི་གཉེར་ཁང་།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་འཛིན་བྱས་པའི་ཏང་ཏོ་ཏེ་ཏང་ཁང་མེ་ཨང་ཀའི་
 ལག་ཅལ་མ་རྒྱང་ཚོད་ཡོད་སྤྱི་གཉེར་ཁང་ལོ། ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་འཇུག་སྤྱི་བདེ་
 ལོ་བརྒྱུད་ཐུང་ལྷོ་ཕྱི་བཅོ་ཚོད་འཛིན་སྤྱི་གཞི་ཆས་མཁུ་སྤྱོད་བྱེད་མཁུ་གྱི་བཅོ་
 ཚོང་ཁང་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ལ། བཅོ་ཚོང་ཁང་དེའི་དྲ་ཚུའི་བར་ཆས་རིགས་
 འཇུག་སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་༡༠༠ལྷག་གི་ནང་དུ་བརྒྱུགས་ཡོད། བར་ཆས་དེ་
 དག་གིས་སྤྱི་གཞི་བཅོ་ཚོད་ལྷན་ཚོགས་ཆར་བ་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདྲེན་པར་ཏ་
 ཅང་གསལ་ལ་ལོ་ལོ་རྒྱུས་པའི་ཏུས་པ་ཡོད་པ་བཞེན། སྤྱི་གཉེར་ཁང་གིས་

འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པ་ལྟར་ན། ཁོང་ཚོའི་ཆེས་ཚད་མཐོ་བའི་འབྲུལ་ཆས་དེས་
རྒྱངས་འཁོར་གྱི་ཨང་བྱང་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་ལ། རྒྱངས་འཁོར་ཁ་ལོ་བས་
རྒྱངས་འཁོར་གཏོང་ཞོར་དུ་ཁ་བར་ནང་འཕྲིན་སྤང་གཏོང་གི་ཡོད་མེད་ཀྱང་
བཤད་སྲབ་ཀྱི་ཡོད་འདུག ད་དུང་འགྲན་རྒྱ་བཟུང་བའི་དོ་གཤོང་རྗེས་འདྲེད་ཀྱི་
འབྲུལ་ཆས་དང་། མིའི་གཟུགས་ཤོའི་ཚད་གཞི་དང་། ལྷའི་ཚོན་མདོག་གྱི་
ཆས་སོགས་བརྒྱད་དེ། མི་ཞིག་གི་འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱང་རྗེས་འདྲེད་གཏོང་སྲབ་ཀྱི་
ཡོད་འདུག།
ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་ཁྲིའོས་ལུ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཉང་གྲོལ་ཉེ་ཉང་ཁང་མེ་ཨང་
ཀིའི་འགུ་རྩལ་མ་རྟེན་ཚད་ཡོད་སྟེ་གཉེར་ཁང་གི་ཚོང་ཐོག་ཕྱིར་འདྲེན་བཀག་
སྡོམ་བྱེད་པའི་བསམ་སྒྲིལ་བྱ་སྒྲིག་བྱེད་བཞེད་ཡོད། ཉང་གྲོལ་ཉེ་ཉང་ཁང་མེ་
ཨང་ཀིའི་འགུ་རྩལ་མ་རྟེན་ཚད་ཡོད་སྟེ་གཉེར་ཁང་གི་ཚོང་ཐོག་ཕྱིར་འདྲེན་
བཀག་སྡོམ་བྱེད་པའི་ལས་གཞི་དེ།ཨ་རིའི་སྲིད་གཞུང་གི་བདེ་འཇགས་
དངོས་གཟུགས་ཐོ་གཞུང་གི་ཁོངས་སུ་བཅུག་ཡོད་པའི་ཉེ་མེ་དང་གཅིག་པ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སོ་སོའི་ལུང་པའི་ནང་དུ་ལྷ་སྐུལ་ཚོང་འཛིན་བརྒྱན་མིག་
ས་ཡ་200 ཚམས་བཅུགས་ཡོད་ལ།དེ་དག་ཉེ་མེ་མི་བརྒྱུ་ལ་སོ་སྟེ་བརྒྱན་
མིག་དེ་བརྒྱགས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན། རྒྱ་ནག་ནང་གི་ལྷ་སྐུལ་ཚོང་འཛིན་བརྒྱན་
མིག་དེ་དག་སྐྱིད་ཆ་ནས་བདེ་འཇགས། འགྲེལ་འབྲུལ་དོ་དམས་ཀྱི་དམིགས་
ལུལ་གྱི་ཚད་དུ་བཞོལ་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དུས་མཚུངས་སུ། མིས་བཟོས་
རིག་རྩལ་འགུ་རྩལ་བརྒྱད་དེ་ཉེས་ཅན་མི་སྣ་འཛིན་བརྒྱད་བྱེད་པའི་ཚད་
དུང་བཞོལ་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

སྟེ་རྒྱ་3 པའི་ནང་། ཉིན་གཉིས་ནང་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་SenseNets ཟེར་
པའི་བཟོ་ཚོང་ཁང་དེས་གཙོ་གཉེར་བྱས་པའི་མིའི་དོ་གཤོང་ངོས་འཛིན་གྱི་
གཞི་གངས་མཚོ་ནང་གི་ཉེར་སྐྱོད་བ་ས་ཡ་2.6 ཚམས་ཀྱི་སྤྲིར་གྱི་གནས་
ཚུལ་རྒྱ་བ་ཁ་ཤས་འེར་བྱ་ཐོག་ཏུ་བསྐྱར་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ཡོད། རྒྱ་
ནག་གི་སྲིད་གཞུང་གིས་མིའི་དོ་གཤོང་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞི་གངས་མཚོ་དེ་བེད་
སྤྱོད་དེ།ཞིན་ཅང་ནང་གི་ཁ་ཚེའི་མི་མང་རྒྱལ་ལ། ལྷ་སྐུལ་ཚོང་འཛིན་བརྒྱན་
མིག་ནང་ནས་རྗེས་འདྲེད་དང་འཚོལ་བཤེར་བྱས་ཡོད།

3.2 བོད་ནང་གི་5G དང་འབྲེལ་བའི་གསར་འགྲུལ།
བོད་ནང་གི་“ཀྱང་གོའི་འཁྲེང་འཕྲིན” (ཀྱང་གོའི་འགྲུལ་འཕྲིན) ཀྱིས། ཚོད་ཚྭ་གི་
ཅན་གྱི་ཉེ་མེ་བཟོ་ཚོང་ཁང་གི་ཡོ་ཆས་བེད་སྤྱོད་དེ་བོད་ལུལ་དུ་5G འཕྲེལ་
དུ་འཇུགས་བྱས་ཡོད། བོད་ནང་དུ་5G ལྷ་གནས་གསུམ་ཡོད།
བཟོ་ཚོང་ཁང་གི་ལྷ་སའི་ནང་གི་ས་གནས་ཁང་ལ།
སྐོག་འཕྲིན་སྐོབ་གྲ།
བོད་ལྗངས་སྐྱབ་ཁང་གི་ལྷ་སའི་ལས་ཁུངས། (གོ་མོས་ལྷར་ན། བབ་ལེན་གྱི་
ལྷར་ཚད་མཐོ་ཤོས་དེ་530 mbps ཡིན་འདུག)

རྒྱ་ནག་གིས་བྱ་རྒྱ་རྩལ་ལྷན་གྱི་སོག་ནས་བཞོལ་སྐྱོད་བྱས་ཆེ། ལས་རོན་མང་
སོ་ཞིག་ལ་རིགས་འདེགས་བྱེད་སྲབ་པའི་ཡོད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན།
དཔལ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་ལུལ་ལེགས་འགྲུབ་བྱེད་སྲབ་ཀྱི་ཡོད་ལ།
དེ་མཐོའི་རྒྱལ་མཚམས་དོ་དམ་དང་། ཚོང་ལས་ཡང་རྒྱས་སོགས་ཚུད་ཡོད།

བོན་ཀྱང་། བྱ་རྒྱ་དེ་དམིགས་ལུལ་གཞན་པའི་སོག་ཏུ་འདྲེད་བཞོལ་སྐྱོད་བྱེད་
ཚོག་སྟེ། དཔེར་ན། ད་ཆ་གསར་ལུལ་གྱི་ལས་ཀ་ཉ་ཅང་རྩལ་པ་ཚོན་སོ་
ཆགས་ཡོད་ལ། དོ་གཤོང་ངོས་འཛིན་འབྲུལ་ཆས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་
དེ། དེ་བས་ཀྱང་ཉ་ཅང་རྒྱ་ལུལ་ལ་ཤོང་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན།

སྟེ་མོ་ལྷར་ན། བོད་ནང་གི་“ཀྱང་གོའི་འཁྲེང་འཕྲིན” (ཀྱང་གོའི་འགྲུལ་
འཕྲིན) ཀྱི་མདུན་བསྐྱོད་ཀྱི་གོམ་པ་རྗེས་མ་དེ་ནི། 5G ལག་བསྟར་བྱེད་
སྐྱོགས་ཀྱི་ཚོང་ལྷ་མགྲོགས་སུ་གཏོང་རྒྱ་དང་། གཞི་གངས་ཚོན་སོའི་བཟོ་སྐྱོ་
གསར་སྐྱོན་བྱེད་རྒྱ། 5G འབྲུལ་ཆས་བོད་ནང་དུ་གསར་གཏོང་བྱེད་རྒྱ་
བཅས་དེད་འདུག་ལ། དེས་བོད་ནང་གི་ཞིང་སྲིད་དུ་གནས་སྤོང་བྱེད་བཞེད་
པའི་བོད་མི་ཚོར། ཚད་མཐོ་བའི་དེད་རབས་འབྲུལ་རིག་གི་ཞབས་ཞུ་ལོངས་
སུ་སྤོང་དུ་འཇུག་དེས།

3.4 བཞོལ་ཆས་བཀག་སྡོམ།

བོད་པས་བཟོས་པའི་བཞོལ་ཆས་དང་ཡང་ན། བོད་པའི་ཚེད་དུ་བཟོས་པའི་
བཞོལ་ཆས་མང་སོ་ཡོད་ལ། ཀུ་ལུ་བཟོ་ཚོང་ཁང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་ཀུ་ལུའི་
མཉེན་ཆས་པབ་ལེན་གྱི་མཚོན་ཁོངས་ནས་བཞོལ་ཆས་དེ་དག་མང་ཆེ་བ་
བཀག་སྡོམ་དང་དོ་དམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན། རྒྱ་མཚུང་ཅི་ཞིག་ལ་
བརྟེན་ནས། བཞོལ་ཆས་དེ་དག་རྗེ་ལྷར་བཀག་སྡོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་དང་།
དེ་ལྷར་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པའི་ཞིབ་སླེའི་རྒྱུ་ལྗངས་སྐོར་ཤོས་ཤིག་སོགས་
སྲབ་རྒྱ་ཉ་ཅང་གསུམ་ཆེ། དེ་ཉེ་གོ་བར། བོད་ཀྱི་སྐོག་ལྷན་ཇོ་ཤལ་གྱི་སྐོག་ཚན་
ཁག་གིས་རྒྱ་ནག་གི་ཀུ་ལུའི་མཉེན་ཆས་པབ་ལེན་གྱི་མཚོན་ཁོངས་སུ་
བཀག་སྡོམ་བྱས་པའི་བོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བཞོལ་ཆས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཉམས་
ཞིབ་ཅིག་བྱས་ཡོད། ཉམས་ཞིབ་དེ་མཐེབ་གཞིང་བྱེད་སྤྱོད་དེ་བོད་པའི་
བཞོལ་ཆས་འཚོལ་བཤེར་བྱས་པ་དང་། དེ་ནས་GreatFire ཚོགས་པས་
མཁོ་སྤོང་བྱས་པའི་བཞོལ་ཆས་བཀག་སྡོམ་གྱི་སྤིངས་ཆ་བཞོལ་སྐྱོད་བྱས་
ཡོད།

སྟེ་མོ་རྒྱས་པ་བོད་ཀྱི་སྐོག་ལྷན་ཇོ་ཤལ་གྱི་སྐོག་ཚན་ཁག་གི་བྱ་རྒྱ་ལུའི་མ་ལག་ནང་གི་བོད་
མིས་(https://blog.tibcert.org/apple-app-censorship-ti-
betan/)ནང་བཞོད་ཡོད། མཐེབ་མཁུ་ བེས་མཚོན་ནང་བཀག་སྡོམ་བྱས་
པའི་མཉེན་ཆས་རིགས་པབ་ལེན་བྱེད་སྲབ་པའི་ཚེད་དུ་བརྟོན་པའི་བསམ་
འཆར་རམ་ཐབས་ལམ་ནི། མེ་ཐུན་དང་། རྒྱ་གར་ལྷ་སའི་ལུལ་ལུང་གཞན་པ་
གང་དུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་Apple ID གསར་བ་ཞིག་བཟོ་རྒྱ་དེ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་སྐོག་ལྷན་ཇོ་ཤལ་གྱི་སྐོག་ཚན་ཁག་གིས་ཀུ་ལུའི་མ་ལག་ནང་གི་བོད་
པ་དང་འབྲེལ་བའི་བཞོལ་ཆས་99% ལ་དབྱེད་ཞིབ་བྱས་ཡོད་ལ། གཤམས་དུ་
བཞོད་པའི་བཞོལ་ཆས་ཚང་མ་ཀུ་ལུའི་མཉེན་ཆས་པབ་ལེན་གྱི་མཚོན་ནང་
དུ། ‘Tibet’ (བོད།) ‘Tibetans’ (བོད་པ།) ‘Dalai Lama’ (ཏུ་ལའི་སྐོ་
ས།) ‘Buddhism’ (ནང་ཚོས།) ‘bhoe’ (བོད།) ‘Tibetan Bud-
dhism’ (བོད་བརྒྱད་ནང་བཟུན) སོགས་འཕྲི་དུས་རྟེད་ཡོད། རྟེད་སོན་བྱུང་
བའི་བཞོལ་ཆས་དེ་དག་དབྱེ་བ་ལྷ་དུ་བཀག་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི། ཚོས་དང་
རིག་གཞུང་དང་། ཆ་འཕྲིན་དང་ཆབ་སྲིད། སྐོ་སྤྱིད། བཞོལ་སྐྱོད། ཤེས་ཡོན་
བཅས་ཡིན།

བཀོལ་ཆས་ ༡༡༩ ཚང་མ་ <https://applecensorship.com/> ན་
 ངོས་ནས། རྒྱ་ནག་ནང་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད་མེད་ཚོད་ལྟ་བུ་སྤྱི་བོད་ལྟོད་
 བཀོལ་ཆས་ ༡༡༩ ཁོངས་ནས། ༩༩ བཀག་སྡོམ་བྱས་ཆོང་ཡོད་པ་གཏུ་
 འཁེབ་བྱུང་ཡོད། བཀག་སྡོམ་བྱས་པའི་བཀོལ་ཆས་དེ་དག་གི་ཁོངས་ནས།
 བཀོལ་ཆས་ ༧ ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གཞུང་གི་དོ་བར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་
 | བཀོལ་ཆས་ ༥ ཆ་འཕྲིན་དང་ཆབ་སྲིད་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་རེད་
 འདུག

བཀོལ་ཆས་གང་དག་བཀག་སྡོམ་བྱས་ཡོད་མེད་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་དུས།
 བཀག་སྡོམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་དང་ཆ་རྒྱུན་དོས་འཛིན་བྱེད་སྲུབ་དེས། གསལ་ཏེ།
 བཀོལ་ཆས་ཀྱི་མིང་གི་ཁོངས་སུ་༧ བོད་སྐད་ལཱ་ལྷན་པ་མཚོན་གྱི་མཚན་
 ཡོད་ཆེ། བཀོལ་ཆས་དེ་བཀག་འགོག་བྱེད་དེས་པ་དང་། ཆ་འཕྲིན་དང་
 འབྲེལ་བའི་བཀོལ་ཆས་ཡོངས་རྫོགས་བཀག་འགོག་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཅེད་མའི་
 བཀོལ་ཆས་གཅིག་ཁོ་རྒྱ་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད་པ་དེའི་མཚོན་རྟགས་ལོད་
 གྱི་རྒྱལ་དང་བཞག་ཡོད།

བཀོལ་ཆས་གང་དག་བཀག་འགོག་བྱེད་གྱི་ཡོད་མེད་ཐང་ལ་བྱི་གསལ་ནང་
 གསལ་མེད་པས། བཀོལ་ཆས་བརྗོད་སྐྱོན་མཁུན་མང་པོ་ཞིག་གིས། གཅིག་
 བྱས་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅོས་པའི་བཀོལ་ཆས་དེ་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་བཀག་
 འགོག་བྱས་ཡོད་པ་ཤེས་གྱི་མེད། མིང་བརྗོད་འདོད་མེད་པའི་བོད་པའི་
 བཀོལ་ཆས་བརྗོད་སྐྱོན་མཁུན་ཞིག་གིས་བརྗོད་གསལ་ལྟར་ན། ཁོང་གིས་ལུང་
 པ་རྒྱ་ནག་འདེམས་དུས། རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅོས་པའི་བཀོལ་ཆས་དེ་ཀུ་ལུ་བརྗོད་
 ཚོང་ཁང་གིས་འབྲེམས་སྟེལ་བྱེད་དུ་འདུག་གི་མི་འདུག་ལ། འཚར་དོས་
 སུ། ཁྱིད་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་བྱ་རྒྱུ་བཅའ་ཁྲིམས་ཅིས་མེད་བཏང་འདུག་ཟེར་བའི་
 འཕྲིན་སྤུང་ཞིག་མངོན་ཡོད་གི་འདུག གསལ་ཆ་གང་ཡང་མེད་པའི་འཕྲིན་
 སྤུང་འདིས། མཉམས་ཆས་བརྗོད་སྐྱོན་མཁུན་གྱིས་ཇི་ལྟར་རྒྱ་ནག་གི་བྱ་རྒྱུ་
 བཅའ་ཁྲིམས་ཅིས་མེད་བཏང་ཡོད་པ་དང་། ཅིས་མེད་གཏང་པའི་བྱ་རྒྱུ་
 ཁྲིམས་གང་དང་གང་ཡིན་མིན། དེ་བཞིན་བསྐྱར་བཅོས་གྱི་གངས་གསལ་གསལ་
 གང་ཡང་གསལ་པོ་སྤོང་གྱི་མི་འདུག དེ་ཡང་བྱི་གསལ་ནང་གསལ་གྱི་ཆ་
 གང་ཡང་མེད་པའི་མཉམས་ཆས་བཀག་སྡོམ་གྱི་སྲིད་ཇུས་ལ་གཞིགས་ནས་
 སྲིད་ན། ཀུ་ལུ་བརྗོད་ཚོང་ཁང་གིས་མཉམས་ཆས་གཚོད་ཅིག་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་
 འབྲེལ་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད་མེད་ཀྱི་གངས་གསལ་
 བཤད་ཚོད་སྲུབ་དགའ་བ་ཞིག་རེད།
 བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་བའི་བཀོལ་ཆས་ཁ་ཤས་བཀག་འགོག་

བྱས་ཚང་ཡོད་ཀྱང། ཁ་ཤས་ད་དུང་བཀག་འགོག་བྱས་མེད་པར་སྐྱབ་བསྐྱད་
 ཡོད་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་གསལ་པོ་མི་འདུག བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་རྒྱ་
 རྒྱུ་ལྟེ་སློབ་ཚན་ཁག་གིས་རིགས་འདུག་པའི་མཉམས་ཆས་ཁག་གི་ཁོངས་ནས།
 ཁ་ཤས་བཀག་འགོག་བྱས་པ་གང་ཞིག་ལ། ཡང་མཉམས་ཆས་ཁ་ཤས་བཀག་
 འགོག་མ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་སྐོར་ལ་སྤུ་མཐུད་ནས་ཞིབ་འཇུག་
 མང་པོ་བྱེད་གྱི་ཡོད། གནས་སྤངས་ཁ་ཤས་ཁོང་དུ། བཀོལ་ཆས་ཤིག་རྒྱ་
 རྒྱུ་གི་མཉམས་ཆས་པའ་ལེན་གྱི་མཚོད་དུ་ཡོད་ཅུང་། (དཔེར་ན། ཨ་རིའི་རྒྱུང་
 འཕྲིན་ཁང་གི་བོད་སྐད་སྤྲེལ་ཚན་གྱི་བཀོལ་ཆས་ལྟ་བུ།) བཀོལ་ཆས་དེར་
 གནས་རྒྱུ་མཁོ་སྤོང་བྱེད་མཁུན་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་བརྗོད་ཚེགས་དེ་བཀག་འགོག་
 བྱས་ཏེ། བཀོལ་ཆས་དེ་མེད་མེད་བཅོ་གི་ཡོད། བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་རྒྱ་རྒྱུ་
 རྒྱུ་ལྟེ་སློབ་ཚན་ཁག་མཐོབ་གཞུང་གི་འཚོལ་བཤེར་བརྒྱུད་ནས་བོད་དང་
 འབྲེལ་བའི་བཀོལ་ཆས་རིགས་བཅའ་ཡོད། འོན་ཀྱང། ཉམས་ཞིབ་བྱེད་
 སྤངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འདི་ལ་སློབ་ཆ་ཡོད་དེས་པས། ཀུ་ལུ་བརྗོད་ཚོང་ཁང་གི་
 བོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀོལ་ཆས་རིགས་བཀག་སྡོམ་བྱེད་སྤངས་སྐོར་
 གསལ་པོ་ཏུ་བོ་བར་ང་ཚོས་ཐབས་ལམ་གཞན་པ་བཅའ་ཏེ། མ་འོངས་པར་
 ཉམས་ཞིབ་གྱི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་དུ་གཏོང་དེས་ཡིན།

མཐའ་དོན། བོད་དུ་བརྗོད་ཐེན་པ་ལྟར། བྱ་རྒྱུ་བཀག་སྡོམ་ལ་གལ་ལོ་བའི་
 ཐབས་ལམ་བཟང་པོ་ཞིག་ཞི། དུལ་ལུང་གཞན་པ་དཔེར་ན། ཐེ་མཚན་དང་། རྒྱ་
 གར། ཉི་རོང་སོགས་གང་ཅུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་Apple ID གསལ་པ་ཞིག་
 བརྗོད་དེ་རེད། བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟེ་སློབ་ཚན་ཁག་(TibCERT) གི་
 ངོས་ནས། ལམ་ཁ་འདི་ཚོད་ལྟར་བྱས་ཏེ། བཀག་སྡོམ་བྱས་པའི་མཉམས་ཆས་
 ཁག་པའ་ལེན་བྱེད་སྲུབ་པ་བྱུང་ཡོད།